

הפותרת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי כ"ג שבט תשפ"ב | דף היומי בבלי: מועד קטן יג | דף הכולל: חגיגה יד.
דף היומי בהלכה: מסעיף ו' עד סעיף י"א.
מוסר: דבר בעיתו - פרק ג' מ"והנה ידעתי" עד "וכל זה בא".
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער עבודת האלוקים פרק ג' 'והשני כי הארת השכל' עד סוף פרק ג'



להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

סודו של הרב מחיפה התגלה לאחר 35 שנים | "פשקווילים על אח שלי לא מדברים אלי" | "התקדמנו עוד מטר, ואז נשמע פיצוץ" – סיפור מפעים על כוחה של אהבת ישראל | 2323

הסיפור היומי

ר' יעקב נסע מטר אחד קדימה, ושמענו פיצוץ... הבהורים שמו לנו ברגים בגלגלים!



מפעים: כוחן של סבלנות, מאור פנים ואהבת ישראל

כנראה שהם הבחינו בזה, וכאשר המשכנו בנסיעה הם נסעו לפנינו והפריעו לנו. ר' יעקב נסה לעקף אותם, אך מכיון שראה שהדבר יכול לגרם סכנה, נמנע שוב מלנסות זאת, והם המשיכו להפריע לנו בכל מיני דרכים, כמו נסיעה אטית בכונה, וכדומה.

ר' יעקב חכה לרגע שיוכל להפסיק את אי הנעימות הזאת, וכיון שעברנו ליד תחנת דלק הוא נכנס לשם אף על פי שלא היינו צריכים לתדלק את הרכב, אלא במטרה למנוע המריבה עם אותם נוסעים, אך הדבר לא הועיל...

הם הסתובבו עם הרכב ונכנסו גם לתחנת הדלק. חששנו שלא נגיע חלילה לאי נעימות אתם, לכן ר' יעקב החנה את הרכב בצד, ולפני שהם יצאו מרכבם יצאנו מהרכב לפנינו לפנת מסתור. שם ר' יעקב חיזק אותנו במדות טובות ולימד אותנו שגם אם הם חלילה יגיעו אלינו, נזהר שלא נחלל שם שמים, ונבקש את סליחתם אם פגענו בהם.

כעבור כעשר דקות ר' יעקב יצא מהפינה, וכיון שראה שהם נסעו מהמקום, קרא לנו ועלינו חזרה לרכב. ואז... ר' יעקב נסע מטר אחד קדימה, ושמענו פיצוץ בגלגלים... יצאנו ונוכחנו לראות

הסיפור דלהלן הועתק מהספר 'מתיקות התורה' על 'בראשית' שיצא זה עתה לאור, ומרן הגר"י זילברשטיין הקריא את הדברים באחת מדרשותיו. אנחנו מעתיקים את הסיפור כמו שהוא מופיע בספר:

אחד מבחורי הישיבה החשובה, חיי תורה לובלין - ירושלים, נגש אל ראש הישיבה הגאון הרב מנחם ברוך יאווע שליט"א בעל המתיקות, ובפיו ספור מדהים המלמדנו את הכח הגדול שיש בהתנהגות בדרכי נעם ובמאור פנים להשיב יהודים רחוקים לצור מחצבתם, אפילו אותם שנראים כאויבים הרוצים ברעתנו ח"ו, וכך ספר הבחור:

בימי בין הזמנים, נסעתי יחד עם חברי מהשעור לקברי הצדיקים שבצפון עם רכב שכור, כאשר הנהג היה ר' יעקב - אביו של אחד החברים, יהודי ירא שמים. בדרך עצרנו ברמזור אדם ולצדנו בנתיב הסמוך עמד רכב שבו נסעו בחורים שאינם שומרי תורה ומצות, תינוקות שנשבו, ומרכבם נשמעה תזמרת ללא מלים אבל ברוח שאינה תואמת את רוח היהדות הטהורה, לכן סגרנו את החלונות.

כי שני הגלגלים התפנצ'רו... מיד הבנו שאותם בחורים השאירו לנו מכשול, ראינו שהם השאירו לנו ברגים צמוד לגלגלים שעשו לנו את הפנצ'ר הזה...

לי ולחברי היה נסיון גדול לדבר בגנותם של אותם בחורים שהתנכלו אלינו, אך מכיון שהיינו במחצתו של ר' יעקב ירא השמים, לא העזנו להוציא שום הגה של לשון הרע. למעשה, לא יכלנו בקלות לתקן את הפנצ'ר כי היה לנו רק גלגל אחד חלופי, ולכן נבוכנו מאד. אך מיד ר' יעקב הורה לנו להכנס לרכב כדי לשתות ולשמע משהו.

שמענו בקולו, ואחרי ששתינו הוא אמר: 'אני רוצה לספר לכם משהו. בהיותי ילד בן שתים עשרה נולד לי את. אבי הלך לבית החולים לבקר את אמי, ובקש ממני לשמור על אחי ואחיותי למשך שעות. תוך כדי שמירתי על הילדים שמעתי דפיקות מבהילות בדלת, הסתכלתי ב'קוקער' (עינית) וראיתי את השכן המבגר שגר מעלינו. מיד פתחתי וראיתי את פניו חבולות מאד, ודם רב זב לו מהאף וממחטות מלאות דם בידו.

הוא דפק אצלנו משום שאבי עסק בעזרה ראשונה והוא מגיש עזרה. אכן הוא שאל מיד 'איפה אבא? אני צריך טפול'. התחלתי לגמגם מבהלה, ואמרתי 'אבא בבית החולים'. השכן נאנח מכאב ואמר 'מה עושים?!'

מיד אזרתי את מתני והחלטתי לטפל בו בעצמי. אמרתי לו: 'ראיתי את אבא כבר הרבה פעמים איך הוא מטפל באנשים, ובעזרת ה' אני אטפל בך!' הוא קצת הסס ואמר 'אתה בטוח שאתה יודע את המלאכה?', אמרתי לו 'כן!'

הוא נכנס לבינתנו וחבשתי את פניו עם המשחות וה'יוד' שאבא שלי היה רגיל לשים בכאלו מצבים, ולסיום הבאתי לו כוס מים לשתות. הוא כל כך שמח והניח את ידו על ראשי וברך אותי מכל הלב, 'יהי רצון שלא יארע לך שום תקלה וצער, ואם כבר תארע לך איזו תקלה וצער, יהי רצון שהיא מיד תתהפך לך לטובה, כמו שחלצת אותי כעת מצערי'.

שמחתי מאד מברכתו, כי הכרתי אותו שהוא אדם טהור לב וירא שמים גדול, ומעולם לא שמעתי אותו כועס ומתלונן, והייתי בטוח שבודאי ברכתו מתקבלת בשמים. הודתי לו והוא הודה לי ונפרדנו לשלום. מכיון שלא היה מצוי אז מכשירי טלפון לא יכלתי לספר זאת לאבי, וחכיתי שהוא יגיע הביתה. כשהוא הגיע, ספרתי לו את מה שארע, מיד הוא הזדרז לעלות אל השכן וראה שעשיתי את המלאכה טוב.

אבי שמח מאד על שזכיתי לעזור ליהודי בעת צרתו, ואף הוא ברך אותי ברכה דומה מאד לברכת השכן. התפעלתי מאד מכך, וספרתי לאבי שבדיוק אותה ברכה ברכני השכן. אבי אמר לי: 'נו, בודאי תתקיים בך הברכה!' 'כעת', סים ר' יעקב, 'בודאי המכשול והצער שנעשה לנו יתהפכו לטובה'.

ענינו 'אמן', וכעבר מספר שניות אנו שומעים צפירות מאחורינו. היה זה לא אחר מאשר הרכב של אותם בחורים שעשו לנו את כל הצער. הם עצרו לידנו, בתחלה חששנו שהם אולי עוד

רוצים להתנכל אלינו, אבל הם יצאו מהרכב כשכפות על ראשם, ונגשו אלינו...

על פניהם היה נכר שהם מתחרטים על מעשיהם, וכשפתחנו את החלונות הם החלו להתנצל ולבקש סליחה, וכך הם ספרו: 'אחרי שעשינו זאת נסענו מהר, ולפתע עברה בנתיב שמולנו משאית כבדת משקל ביותר בסיבוב חד במהירות, והתחככה ברכבנו וכמעט מחצה את כלנו למות. מיד הבנו שהדבר נעשה לנו מפני שהצקנו והזקנו לכם, והחלטנו לשוב אליכם ולבקש את סליחתכם לתקן את מה שהזקנו'...

ר' יעקב לא הזדרז לבקש לתקן את הפנצ'רים. הוא החל לשבח אותם, ואמר: 'רק יהודים שדם של אברהם אבינו זורם בעורקיהם יתנהגו כך. הא! איזה קדוש ה'! אשריכם!' הבחורים הללו התרגשו כל כך ואמרו 'רבי! תאמר לנו איזו מצוה אתה רוצה שנשמור ובעבורך נשמור אותה!'

ר' יעקב שאל אותם: 'לאן אתם נוסעים כעת?' 'לצפת', הם ענו. אמר להם ר' יעקב: 'אני רוצה לנסע יחד אתכם לציון רבי שמעון בר יוחאי, ושם נשוחח אודות המצוה... עד מהרה הם החליפו את שני הגלגלים. גלגל רזרבה אחד ממה שהיה לנו, והגלגל השני מהרזרבה שלהם. וכך נסענו שוב רכב אחרי רכב... אבל הפעם באהבה ובפנים מאירות זה לזה.

כשהגענו לציון הרשב"י, ישבנו בפנה שקטה, ושם ר' יעקב ספר להם את כל מה שספר לנו ברכב, והיאך בדיוק כשסיים לספר זאת הם הגיעו. והוסיף לדבר דברי אמונה ואודות אהבת ה' לעמו ישראל, והרבה לדבר על חסדי ה' העצומים שה' עושה עמנו בכך שאנו בריאים, ומתוך כך אמר להם שראוי לנו כהכרת הטוב לה' להניח בכל יום תפלין על היד ועל הראש, כהודאה על הלב והמח ועל כל אברי גופנו והדם הזורם בכל העורקים והגידים שבנו. וכן אמר להם, שראוי לנו יום אחד בשבוע ביום שבת לשבות ממלאכה ולנוח ולהתענג באכילה ושתייה, כדי לפנות את מוחנו מעסוקים, ולהתבונן בחסדים שעשה לנו ה' כל השבוע ולהודות עליהם לה'. הבחורים יצאו מחזקים מאד, וקבלו עליהם שמירת שבת והנחת תפלין. ולא נפרדו מעמנו לפני שהכריחו את ר' יעקב לקבל מהם סכום כסף מכבד כפציוני על הנזק ועל עגמת הנפש.

כעת הוא עקר הספור... ר' יעקב לא נפרד מהם כלל, הוא יצר עמהם קשר אמיץ וחזק, וקבע עמהם פגישות רבות עד שבסיעתא דשמיא החזיר את ארבעת הבחורים הללו בתשובה שלמה. וכיום כל אחד מהם הוא אב למשפחה יהודית אמיתית!!!

לאחרונה פגשתי אחד מהם שאמר לי שהוא וחבריו מתנהגים כיהודים נאמנים רק בזכות הסבלנות, אהבת ישראל ומאור הפנים של ר' יעקב גם לאנשים שלא נראים כמוהו. 'מאור הפנים של ר' יעקב אלינו באותו יום, אף על פי שהיינו רחוקים מתורה ומצות, ובפרט אף על פי שהתנכלנו אליו - כבש אותנו ופרץ את סגר לבנו, ובזכות זה שבנו בתשובה'.

(קול ברמה - ביטאונה של רמת אלחנן. יו"ל ע"י הרב מ.מ. צורן שליט"א)

התרגשות עצומה בקרב יהדות ארה"ב לקראת המעמד האדיר של סיום 'הדף היומי בהלכה'



ייערך בע"ה ביום ל' אדר א' באצטדיון 'קניון אינשורנס ארנה' טרנטון ניו ג'רזי • מעמד שמחת התורה גם לנשות הלומדים

הגבוהה ביותר. באירוע יוצג לראשונה יצירה חדשה של היוצר המוזיקאלי ר' משה מרדכי מונה רוזנבלום, בשם "עיקר לימוד האדם" שמבוססת על ההקדמה שכתב בעל החפץ חיים בהקדמה לספר המשנ"ב. השיר מבוסס על דברי מרן החפץ חיים כי עיקר לימוד האדם צריך להיות בלימוד המביא לידי מעשה.

"יש כאן התרגשות גדולה מאוד לקראת הסיומים בפרט נוכח העובדה שבתקופת הקורונה ראינו עליה משמעותית בכמות המצטרפים לסדר הלימוד של הדף היומי בהלכה" אומר הרב אהרון גביוף מנהל 'דרשו' בארה"ב. "הלימוד בדף היומי בהלכה מקיף את כלל היהדות החרדית בארה"ב. אם זה בעולם הישיבות, עבור בעלי בתים, ואפילו ילדים בתלמודי תורה מגיעים למבחנים של דרשו. הייחודיות בזה שכל אחד יכול ללמוד, וזה נוגע לחיים של כל יהודי, כל יום, כל שעה".

"משפחת דרשו גדלה בשנים האחרונות בצורה בלתי נתפסת" מוסיף הרב גביוף. "אי אפשר להשוות את כמות הלומדים בדף היומי בהלכה היום לכמות הלומדים לפני שש שנים. זו הסיבה שהסיום הפעם יהיה הסיום הגדול ביותר של הדף היומי בהלכה שעשינו אי פעם בארה"ב. אין ספק שזה ממחיש עד כמה התנועה התורנית המהפכנית ששמה דרשו, הפכה לתופעה כלל-יהודית שרבבות נוטלים בה חלק. אין דבר מרגש מלראות עד כמה דווקא בדור הזה יש כזה צימאון לתורה הקדושה ולקביעות בלימוד הלכה".

מארגני המעמד מביעים סיפוק מכך שהאולם שנבחר בניווארק, 'קניון אינשורנס ארנה' ממוקם בדיוק בין כל הריכוזים היהודיים באזור, והוא רחוק שעה נסיעה לכל היותר מכל נקודה. אם זה ממונסי, מברוקלין, או מלייקווד. המעמד יחל בשעה 18:30 כאשר השערים יפתחו לקהל ההמונים כבר שעה קודם לכן.

תנו כבוד לתורה: רבבות מטובי בניה של יהדות אמריקה, ישתתפו בע"ה במעמד 'סיום הדף היומי בהלכה שייערך בל' אדר א' באצטדיון 'קניון אינשורנס ארנה' טרנטון ניו ג'רזי. במעמד ישתתפו מרנן ורבנן גדולי הדור, שמנה וסלתה של היהדות החרדית בארה"ב, רבבות לומדי תורה, קובעי עיתים שהשלימו את הלימוד של הדף היומי בהלכה כסדר ובאים לשמוח בשמחה של תורה. במעמד ייערך גם סיום סדר מועד בדף היומי בבלי. במקביל ייערך מעמד לשמחת התורה גם לנשות הלומדים באצטדיון 'טרנטון ואר ממוריאל'.

בשנים האחרונות חל מהפך אדיר בלימוד ההלכה בעולם היהודי, שמורגש גם ביהדות התורנית בארה"ב. לצד הגידול המוברך בעולם התורה בארה"ב, בסניף דרשו ביבשת אמריקה מדווחים על עליה משמעותית בהצטרפות של תלמידי ישיבות, יהודים העמלים לפרנסתם, ואפילו ילדי תלמוד תורה שמצטרפים ללימוד בקביעות של הדף היומי בהלכה.

ראשי ורבני היהדות החרדית בארה"ב מעודדים את המגמה ואמרו לראשי דרשו, כי הנושא של לימוד ההלכה מאפשר לחבר גם בעלי בתים וגם בני תורה למחויבות היומית ללימוד הלכה, ולייצר אחדות מיוחדת בעם ישראל.

במהלך המעמד המיוחד לכבודה של תורה ישירו בעלי מנגנים וישמחו את הציבור בשמחתה של תורה. בין היתר יופיעו ר' מוטי שטיינמץ, ר' זאנוויל וינברגר, ר' אהרלה סמט, ר' שלמה כהן, ר' מוטי ויזל, מקהלת שירה ומקהלת מלכות שתגיע במיוחד מא"י, תזמורת פריילאך עם עשרות נגנים, שילוו במקהלת הילדים ילדים אידיש נחת, בניצוחם של ר' משה מרדכי מונה רוזנבלום, מושי רוט, ורובי בנט.

כמיטב המסורת של דרשו, האירועים יהיו מושקעים ברמה

אלפים מצטרפים לתוכניות ולמבחי דרשו
לקראת תחילת מחזור חדש בלימוד המשנה ברורה
הצטרפו למהפכת לימוד ההלכה העולמית

התקשרו 02-5609000



שבוע אחד, בעודה נושאת אמי ע"ה את הסלים הכבדים בדרך לביתנו, הופיע מולה בחור צעיר והציע לה עזרה, אמי שמחה והסכימה. כששבה אמי הביתה, הבחינה כי חסר לה שטר של מאה ש"ח בארנקה



רבה של מגדל העמק, הגאון רבי יצחק גרוסמן שליט"א, על משפט הצדק

”כי תקנה עבד עברי” (שמות כא, ב)

את החיים ולאפשר לו לפתוח דף חדש. “לעומת זאת, בית המשפט הישראלי אכן שופט אותנו לתקופת מעצר בת פחות משש שנים, אבל הדבר משפיע עליו בצורה שלילית. הוא נפגש שם עם אנשים מפוקפקים, ולומד מהם שיטות מתוחכמות. הוא יוצא בלי פרנסה, ולרוב גם חוזר לסורו. המציאות הנהירה לי היטב מוכיחה היום, כי יותר מ-80% מהאסירים חוזרים לבית הסוהר...”

שופט בית המשפט העליון, דב לוין, היה משפטן מוערך. בביקורו במוסדות 'מגדל אור' לפני למעלה מעשור, ביקש להחכים בכל הקשור לניכור ולמרחק שבין הציבור החרדי לבית המשפט. “למה נמנע הציבור התורני, מלהביא את סכסוכיו בפני בית המשפט במדינה היהודית, ששופטיו יהודים?”, שאל אותי אז.

הוא הנהן בראשו כשומע לדברי, הגם שלא בהכרח הסכים עמם. הוספתי וסיפרתי לו סיפור מופלא מאת אבי מורי ראש הישיבה, הרב ישראל גרוסמן זצ"ל:

השיבותיו בעדינות כי אנו, בני ישראל, זכינו שבנו בחר ה' מכל העמים ונתן לנו את תורתו. התורה שקיבלנו במעמד הר סיני נצחית היא, ונותנת חיים לעושיה, ואינה דומה תורת חיים לכל חוקי המדינה ואורחותיה.

”אמי ע"ה היתה הולכת בכל שבוע לשוק ב'מאה שערים', ועורכת קניות לכבוד שבת. שבוע אחד, בעודה נושאת את הסלים הכבדים בדרך לביתנו, הופיע מולה בחור צעיר והציע לה עזרה. אמי שמחה והסכימה. כעבור שבוע שוב ניגש בחור והציע את עזרתו. אמי הופתעה מנדיבות לבו, הפקידה בידיו את הסלים הכבדים והתעניינה בזהותו. התברר כי הוא לומד במוסד באזור. “כששבה אמי הביתה, הבחינה כי חסר לה שטר של מאה ש"ח בארנקה. היא קישרה מיד ואמרה לאבי כי בדעתה לפנות למוסד שם לומד הבחור, ו'לטפל' בו. אבי הניא אותה ואמר לה: 'חס וחלילה! אני רוצה לשוחח עם הבחור.'”

”בכל זאת”, התריס בפני השופט, “את חוקי התורה אני לא תמיד מצליח להבין. איך זה שאדם שגנב מרעהו, נמכר ונעשה לעבד למשך שש שנים? בעיניי”, כך השופט, “זו דוגמא לעונש מוגזם שמטילים על אדם.”

”הבחור הופיע בביתנו, ואבי התעניין בו ובמצבו. הוא התייפח בבכי מר, וסיפר לאבא כי הוריו מתגוררים באחת מערי הפיתוח, והבית שבו הוא גדל הרוס לגמרי. כיום הוא מתגורר במאה שערים אצל אדם שאין לו במה להאכילו, ומרוב רעב עשה מה שעשה.

עניתי לו: “שופט נכבד! נגעת בנקודה רגישה, ואשיב לך עליה מניסיוני. עשרות בשנים אני עוסק בשיקום אסירים בבתי הסוהר בישראל. זכורני: לפני ארבעים שנה, כשהתחלתי את הפעילות שלי בכלא שאטה, ראיתי את האווירה הקשה שבין הסוהרים לאסירים.

”אבא הניח יד מרגיעה ומלטפת על הבחור ואמר לו: 'מהיום זה הבית שלך. כאן תאכל, כאן תישן!'. הבחור, שעד לרגע זה היה מלסטם את הבריות, הפך לבן־בית בביתנו, אוכל מפתנו וסועד על שולחנו. זו היתה התרופה הטובה ביותר לחוליו, לשלבו בסביבה בריאה, לכבדו ולהעניק לו חום ואהבה שהיו כה חסרים לו.

”ראיתי את היחס המנוכר שקיבל האסיר, והבנתי את חוקי התורה. חז"ל מלמדים אותנו (קידושין כ, א) 'כל הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו'. לומדים זאת מהכתוב: 'כי טוב לו עמך - עמך במאכל ועמך במשתה, שלא תהא אתה אוכל פת נקיייה והוא אוכל פת קיבר'. תוספות שם מביאים מהירושלמי, שאם אין לו אלא כרית אחת, ייתן אותה לעבד. הלוא מדובר בגנב שנמכר בגניבתו, כי אין לו מה לשלם. ומדוע זה חלה חובה לתת לו את הכרית? הוא ישן על המיטה - ובעל הבית על הרצפה?!”

”לא נרגע אבא זצ"ל, עד שמצא עבורו שידוך הגון, וראה אותו עומד תחת החופה. זהו 'עמו במאכל עמו במשתה' שאמרו חכמינו”, הוספתי לשופט הנדהם.

”התורה מלמדת אותנו את העומק שבדבר: איך נולד גנב? אין זאת אלא מפני שהגיע מבית של עניות ודוחק, שפלות ודלות. כתוצאה מכך לא קיבל חינוך ראוי, והתנהגותו בהתאם. אומרת התורה: מכור אותו לעבד שש שנים, כבד אותו, תן לו את הכרית שלך ומיטב המאכלים, או אז הוא יראה לנגד עיניו התנהגות ראויה, יחקה אותה ויאמץ אותה אל לבו.

”לא זו אף זו. גם לאחר שהוא עוזב את בית אדוניו - חלה עליך מצות הענקה, 'הענק תעניק לו' (דברים טו, יד), על מנת לבסס לו

עבור תכנית שיקום. הוא היה נכנס לבית הסוהר במוצאי שבת ויוצא ביום שישי, באומרו כי על מנת לשקם אסיר, לא די ללמוד עמו וללמדו תורה, אלא עליו לראות איך יהודי אוכל, איך יהודי ישן. הוא עם אחי רבי בנציון שליט"א, עשו מהפך גדול בבתי הסוהר.

נרגש כולו הסמיק השופט והפטיר: "זו הפעם הראשונה שמישהו מודה לי על שהענשתי אותנו!"...

ביוצאו מהביקור הפטיר לי בלחישתו: "התוודעתי היום לכך שמשפט התורה הוא משפט האמת!".

(מתוך הספר 'אור השבת' בשינויי עריכה קלים)

במסגרת הסיור בקמפוס נכנסנו ל'כולל'. זה המקום שבו לומדים אנשים שהיו אסירים שנים רבות, וב"ה חזרו בתשובה והפכו לתלמידי חכמים.

בכניסתנו עמד אחד האברכים, ומסר שיעור בפני הלומדים. הוא ישב בכלא יותר מ-11 שנים... בראותו אותנו פסק האברך מלימודו ואמר: "כבוד השופט, יישר כוח!". "על מה?", תמה השופט. "תודה ששלחת אותי לבית הסוהר. שם נפגשתי עם מלאכי השיקום, והודות לתוכניתם אני כאן בדרך התורה!".

היה זה אחד מחניכיו של הרב חיים גולומבק, ראש הכולל במגדל העמק, שבתקופה ההיא מסר את נפשו יותר מחמש שנים,

יהלומים מגדולי ישראל

משנודע הדבר לכ"ק גאב"ד מאקאווא של"ט"א, הוא עמד משתומם, כיצד הצליח הרב רוסט להעלים ממנו את הדבר במשך 35 שנים בהן הם עמדו בקשר מתמיד ורצוף...



"מעלה גדולה שאין למעלה ממנה" - סיפור מופלא אחרי מיטתו של הגאון החסיד רבי ישראל דוד רוסט זצ"ל, רבם של חסידי גור בחיפה

אותו יסד רב העיר הרה"ג ר' שמואל שולזינגר זצ"ל שלא ע"מ לקבל פרס.

מספר הרב רוטנברג: בתחילת דרכי לפרנסת ביתי, עבדתי כעשר שנים במשרד הדתות הראשי בירושלים, כאשר חלק מתפקידי הוא ניהול 'מחוז צפון'. בשנים אלו נוצר לי קשר הדוק, הן עם ראשי המועצה הדתית הראשית בירושלים, והן עם ראשי המועצות דתיות שבאזור הצפון.

בשלב מאחר יותר עברתי לקריית אתא, ומקום עבודתי הועבר למועצה הדתית שבחיפה הסמוכה, כשתפקידי העיקרי הוא 'חשב המועצה' הכולל את ענייני התקציב. בנוסף לכך הוטל עלי גם תפקיד פיקוח תחום המקוואות, העירובין והשחיטה; לוודא שהכל עושים מלאכתם נאמנה, ללא מפריע בעדם.

בעוד בתחום המקוואות והעירובין - המלאכה הייתה קלה יחסית, הרי שבתחום השחיטה בבית המטבחים, העניינים היו סבוכים ביותר, מאחר ובעלי המשחטה היו בדרך כלל אנשים הרחוקים משמירת תו"מ, אשר ראו רק את הכסף מול העיניים וכל מערך הכשרות הקפדני של הרב רוסט ז"ל יחד עם צוות השוחטים המובחרים, היה לצנינים בעיניהם. מדוע מה שבמקומות אחרים נחשב 'לחלק' אצל הרב הוא רק 'כשר', ומדוע אצל הרב יש הרבה 'טרף' ואצל אחרים פחות. הדבר גורם לנו נזק כספי עצום, טענו, ואני תפקידי היה לעמוד על משמרת הדת, לתת לרב את האפשרות לעשות את הדרוש כפי שהוא ידע לעשות על הצד היותר טוב. כאמור, דרך פרשיות אלו נוצרה ההכרות האישית שלי עם כבוד הרב רוסט זצ"ל, אותו הערכתי וכבדתי ועמדתי לעזרתו.

לא מעט סיפורים נכתבו אחרי סילוקו לבית עולמו, של אותו פוסק גאון וחסיד, רבם הנערץ של חסידי גור בחיפה, אישיות נדירה של רב ופוסק מהדור הקודם ומדריכם הרוחני של מאות בחורים ואברכים מעדת חסידי גור.

הסיפור שלפנינו פורסם רק לאחר פטירתו ואף הקרובים ביותר לעצם הסיפור לא ידעו עליו כלל וכלל, וזאת למרות שהוא התרחש לפני למעלה משלושים וחמש שנים. כנראה שהרב עצמו ראה לנכון לשמור זאת בסוד והדבר עלה בידו, בבחינת 'רצון יראיו יעשה'. כדי להבין את הנהגת הרב בסיפור זה עלינו להקדים ולצטט את דברי הרמב"ם בהלכות מתנות עניים.

כתב הרמב"ם [הלכות מתנות עניים פרק י הלכה ז-ח] וז"ל: "שמנה מעלות יש בצדקה זו למעלה מזו, מעלה גדולה שאין למעלה ממנה, זה המחזיק ביד ישראל שמך, ונותן לו מתנה או הלואה או עושה עמו שותפות או ממציא לו מלאכה, כדי לחזק את ידו, עד שלא יצטרך לבריות לשאול, ועל זה נאמר 'והחזקת בו גר ותושב וחי עמך' כלומר החזק בו עד שלא יפול ויצטרך לבריות. פחות מזה הנותן צדקה לעניים, ולא ידע למי נתן ולא ידע העני ממי לקח, שהרי זו מצוה לשמה, כגון לשכת חשאים שהיתה במקדש, שהיו הצדיקים נותנים בה בחשאי והעניים בני טובים מתפרנסין ממנה בחשאי, וקרוב לזה הנותן לתוך קופה של צדקה." עכ"ל.

ומכאן למספר הסיפור, איש יקר וישר אשר ידורב לו בהעמדת הדת על תילה ובהקמת מקום תורה, הלא הוא הרב אלי רוטנברג שליט"א - מראשי הקהילה החרדית בקריית אתא, מיסדה ומחזיקה של 'הישיבה לצעירים' בעיר, ושל הכולל הוותיק בעיר

דרכי לנהוג במהירות נמוכה במתינות ובזהירות יתירה, אולם הרב מעיר ואומר לי 'לרבי נוהגים לנסוע בזריזות'. ואכן זכיתי להיכנס עם הרב בקו"פ בטלסטון, כשעל פני הרבי נכרת התעניינות וקורת רוח מעצם המהלך. הוא הרעיף מברכותיו וסיים 'שיהיה בהצלחה'. הגעתי לפגישה יחד עם הרב והסברתי לממונה במה הדברים אמורים. הרב בהופעתו המכובדת הוסיף נוסף משלו בדבר השפעתו הנרחבת של גאב"ד מאקאווא שליט"א על כל החוגים שבעיר, ומדוע שלא יקבל משכורת כשאר רבני המועצה. הדברים נפלו על אוזניים קשובות, אושרה הגדלת תקציב המועצה הדתית בקריית אתא וגאב"ד מאקאווא החל מקבל משכורתו מידי חודש בחודשו, בדרך כבוד כשאר רבני העיר.

באותו הזמן הרב רוסט והרב למבערגער כיהנו יחדיו כראשי ישיבת גור בחיפה, הקשר בינם היה קשר של קיימא ושל קירבה עצומה, כל אחד ראה את מעלות חבריו ולא את מעלות עצמו, כמעט כל שבוע היו נפגשים יחדיו ומשוחחים שיחת ידידים בעיקר בענייני הישיבה ודרכי החינוך, והנה למרות הפגישות הרצופות בין השנים, הצליח הרב לשמור מכל משמר למעלה משלושים וחמש שנה, את הסוד שהוא זה שדאג לפרנסתו. עד פטירת הרב לפני פחות מחודש, לא ידע כ"ק מרן גאב"ד מאקאווא שידו של הרב רוסט הייתה בעניין.

משנודע הדבר לאחר הפטירה לכ"ק גאב"ד מאקאווא שליט"א, עמד הוא משתומם כיצד הצליח הרב להעלים ממנו דבר זה שנים כה רבות?

בכך הצליח הרב רוסט זצ"ל לחדש 'דרגה נוספת בהלכות צדקה', שגם את 'הצדקה המעולה שאין למעלה ממנה', שלא יהיה נזקק לבריות, ניתן לעשותה כ'מתן בסתר', מבלי שהמקבל יידע מי הוא קיבל, זהו כוחו המופלא של הרב זצ"ל, מסירות נפש לזולת, בכל שלמות ההלכה, מבלי צורך לא בכבוד ואפילו לא בקבלת יישר כוח. זכותו תגן עלינו.

יום אחד והנה הרב מגיע אלי ללשכה ומבקש לשוחח על ענין חשוב. הרב קצת היה נסער ופתח בשיחה, כיצד יתכן שהרב לעמברגר שליט"א, גאב"ד מאקאווא מקריית אתא, אשר לו השפעה רוחנית רחבה בעיר, העונה לשאלות של אנשים מכל החוגים, אשכנזים ספרדים, חובשי כיפה שחורה וכיפה סרוגה, בדיוק הוא זה שאיננו מקבל משכורת מסודרת מהמועצה הדתית! הרי יש לו משפחה ברוכה והוא מקבל רק מלגות בלבד. לך יש קשרים הן במועצה הדתית בקריית אתא, והן במשרד הדתות בירושלים, אנא קח את הנושא לטיפולך המהיר, ועשה הכל שהרב לעמברגר גאב"ד מאקאווא יקבל את משכורתו כדת וכדין.

בדקתי את הנושא אצל יו"ר המועצה הדתית בקריית אתא, כיצד יתכן דבר זה שהרב לעמבערגר שליט"א איננו מקבל משכורת מהמועצה, הנ"ל השיב כי אין את התקן הנדרש, אך אם משרד הדתות בירושלים תאשר את הגדלת תקציב המועצה בקריית אתא נוכל לסדר את העניין, הרב רוטנברג הרי אתה הרי מכיר את הנפשות שם, סע לירושלים ותפעל להגדלת התקציב. כמובן שהגדלת תקציב דורשת מאמץ מיוחד, אך אם הרב רוסט הוא המבקש, ואם המדובר הוא בהרב לעמבערגר גאב"ד מאקאווא, עושים מה שניתן לעשות.

הודעתי לרב על קביעת הפגישה במשרד הדתות בירושלים, וכאן נכונה לי הפתעה, כשהרב אומר לי: 'גם אני בא איתך לפגישה'. הנושא בער בעצמותיו, והוא רצה בהופעתו להעיד על גדלותו של הרב לעמבערגר גאב"ד מאקאווא ולראות בהצלחת המשימה.

הוסיף ואמר: 'תבוא שעה קודם כדי שנספיק להיכנס בקו"פ אצל כ"ק האדמו"ר מגור [בעל הלב שמחה], לקבל את ברכת הקודש להצלחה'. גם בזה ראיתי עד כמה הדברים נוגעים לליבו הרחום.

הקדמתי לבית הרב שעה קודם ואני מתחיל בנסיעה, כאשר

סגולות וישועות

כשהגיע האברך לביתו החזון איש זצוק"ל, שפך לפניו את לבו וביקש שיברכנו בבריאיות. כשמוע החזו"א את סיפורו ואת תחזיותיהם של הרופאים, התחייך ואמר: בשביל מה צריך כאן ברכה?



ביכות מצוות כיבוד אב ואם

לאריכות ימים מופלגה כל כך, חשב לעצמו שיתכן שזכה לכך בשכר מצות 'כיבוד אב ואם' שקיים בהידור רב! וסיפר שהיה לו לאביו מפעל, עסק גדול, בו עבדו עשרות פועלים במרץ רב בהנפקת התוצרת הנדרשת מדי חודש, עבור ההזמנות הסיטונאיות שהגיעו אל המפעל תדיר. היו לו להרב בלאט זוג הורים זקנים, שכיבדם ואהבם עד מאד, וחילפם דרך

סיפר הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א: בירושלים עיר הקודש התגורר איש זקן מאד ושבע ימים, ה"ה הרב בלאט ז"ל, הוא נפטר בשיבה טובה והלך לעולמו בגיל מופלג מאד, יותר ממאה ועשר שנים! כאשר עליתי שם למצות ניחום אבלים, נסבה השיחה בין היתר אודות אריכות ימיו ושנותיו. ואמר בנו יבלחט"א, שלאחר שרבים נדברו בענין זה במה זכה אביו

כיצד להחיותם בזקנותם ולתת טעם בחייהם.

לאחר שחשב רבות בדבר מצא דרך מקורית ביותר, הוא הקים בקומת המשרדים שבמפעל הענק, משרד אחד נאה ומיוחד עבור 'סידורי שיקים'... כידוע דרכי המסחר ומשא ומתן באותן שנים, שרוב התשלומים התבצעו בהמחאות השיקים, הן מצד הסיטונאים המזמינים והן מצד בעלי החנויות ושאר לקוחות החברה.

המשרד היה בנוי לתפארת, נוח ונעים עם כל הכלים הנצרכים. וביקש מאת הוריו הדגולים 'לקבל' את המשרה החשובה הזו, שכל מחזור הכספים של המפעל תלוי בה! והם אכן נענו לדבר, נכנסו יחדיו למשרדם הנעים וניהלו משם את כל ענייני השיקים גבייתם והפקדתם על הצד היותר טוב, ובהיותם יסודיים ומסודרים מטבעם טיפלו בכל שיק במסירות. עד שחשו כמו 'בעלי בתים' של המפעל כולו, שכן אחריות טיפול כל ענין השיקים מוטלת על כתפיהם...

הרעיון הנפלא שהגה הבן במיוחד בשביל הוריו, כדי להנעים את חייהם ואת שנותיהם בטובה וברכה, התברר כמוצלח במיוחד, ובכל אותן שנים היו ההורים מלאים סיפוק ושמחת חיים, וביצעו את תפקידם ברצון ובשמחה, ובכך זכו לכבוד מיוחד מכל עובדי המפעל, בהיותם ההורים של בעל הבית, ובכל אירוע שהתרחש במפעל היו הם יושבים ראשונה במלכות, וכך החזיקם בכבוד ובהדר!

והרי הדבר מפורש להדיא בעשרת הדברות, בשכר מצות כיבוד אב: "למען יאריכון ימך, ולמען ייטב לך וגו'!"



מעשה נפלא שמעתי ממע"כ אבי מורי הגה"צ זצוק"ל בעל 'מעדני השולחן', באברך ירושלמי אחד שכחודש לאחר נישואיו אובחנה אצלו מחלה קשה. הרופאים המליצו אמנם על טיפול מסויים, אבל נתנו לו סיכויים קלושים ביותר להצלחה.

הכלה הצעירה לא אמרה נואש, וביקשה מבעלה להתחיל מיד בטיפול המוצע. אך הלה שהיה תלמיד חכם וירא אלקים אמר, שברצונו לנסוע תחילה לבני ברק, ולסור למעונו של מרן החזון איש זצוק"ל להתייעץ עימו ולבקש את ברכתו.

באותם ימים היתה הנסיעה לבני ברק אורכת כמה שעות, כשמירושלים הגיעו אל העיר תל אביב, ומשם בנסיעה ארוכה לבני ברק, במצבו הקשה והחלש של החולה היתה זו נסיעה של 'מסירות נפש', אך הוא לא ויתר עליה בשום אופן, באומרו שזו סוגיא מפורשת בפרק יש נוחלין (בבא בתרא קטז. וש"נ): "דרש ר' פנחס בר חמא, כל שיש לו חולה בתוך ביתו, ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים, שנאמר (משלי טז, יד) 'חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה' ע"כ.

בהגיעו אחר כל טלטולי הדרך הקשים לביתו נאוה קודש של רבם של ישראל החזון איש זצוק"ל, פרץ בבכי מר הוא סיפר על מחלתו הקשה, וביקש ברכה טובה מאחר שהרופאים קבעו שימי קצרים ביותר...

כשמוע החזון איש את החלטת הרופאים התחייך ואמר: בשביל מה צריך כאן ברכה לסתור את קביעת הרופאים, כאשר מקרא מפורש יש לפנינו שיש בכוחו להפוך הכל! הלא הוא בפרשת יתרו (שמות כ, יב): "כבד את אביך ואת אמך, למען יאריכון ימך!" - קח נא אפוא את הברכה הזאת שנותנת לך התורה הקדושה בעצמה, ותזכה לאורך ימים ושנים טובות.

כששמע האברך את דברי קדשו התמלא רוח חיים, ושינה תיכף את תכנית נסיעתו, במקום לצאת בנסיעה לבית החולים ולהתאשפו לטיפול הקשה והמתמשך, הוא נסע בהתלהבות אש קודש אל בית הוריו שבירושלים, ותיכף בהיכנסו ברכם לשלום בכל לב, הפשיל שרוולים והחל לעזור ולסייע בכל כוחו בכל האפשר. הוא לא פסק מלשאול את אביו ואת אימו במה עוד ניתן לעזור כאן? במה יוכל יותר לכבדם?!

כשראה אביו המסור את גודל רצונו לכבדם אמר, שמזה עידן שמחפש הוא 'חברותא' טובה ללמוד עמו לעת ערב, לאחר שמסיים את מלאכתו [הוא החזיק חנות קטנה בירושלים, שהיתה נסגרת בשעת ערב מוקדמת]. הבן הצעיר שמח על כך כמובן כמוצא שלל רב, והוא אכן החל להגיע מדי ערב לבית הוריו, למד עם אביו בחברותא בטוב לבב, לא לפני שהגיש לפניו 'כוס תה' חמה עם מיני תרגימא. ואף לאחר הלימוד נשאר לעזור ולסייע לאימו ולאביו בכל דבר, והשתדל בכל כוחו לכבדם באהבה אין קץ!

לבית החולים הוא כמובן לא נכנס, כדי שיוכל להמשיך בכל יום בתפקידו החדש שבבית הוריו, וכעבור תקופה קצרה ביותר כשנקרא אל הרופא לעריכת בדיקה מעמיקה, ולעמוד על מצב מחלתו הקשה, גילה הרופא לתדהמתו שמצב המחלה הולך בכיוון הפוך... ובמקום שיתגבר ויתחזק בכרסום האיברים הפנימיים כדרכו, נמצא הגוף נלחם כנגדו וממגר את כל יסוד המחלה!

חלפו להם עוד כמה חודשים טובים, כשמידי שבועיים לערך ניגש האיש שוב לבדיקת המצב, ומצבו הרפואי השתנה לחלוטין! עד שיצא לגמרי מכל מחלתו והיא נעלמה כליל, כמי שלא היתה כאן מעולם! הרופאים כולם ציינו זאת כנס רפואי, ושמרו בארכיונם על כל תצלומי הבדיקות אשר הראו מתחילה את מצב ההתדרדרות הקשה, ואת המהפכה הפתאומית שהתחוללה בקרבו, עד ההצלה והרפואה השלמה!

יהודי זה, סיים אבי זצ"ל את סיפורו, זכה אכן לאריכות ימים ושנים, כדבר איש האלקים בברכת התורה, והגיע קרוב לגיל תשעים שנה! ולמדנו מטיב מעשה זה, עד היכן מגעת מעלת מצות כיבוד אב ואם, וכמה צריכים אנו להאמין באמונה שלמה ותמימה בקיום התורה והמצוות, כי הם חיינו ואורך ימינו, ולהאמין בכל לב בדברי חכמים ובברכת התורה 'למען יאריכו ימך ולמען ייטב לך'!



בילדותנו היה אבי מורי זצוק"ל נזהר מאוד שלא להכשילנו ח"ו במצות כיבוד אב ואם החמורה, ולכן היה שוקל היטב לפני

פנייה שכזו לא היה שייך לסרב! המילים החמות והמחוכמות הללו, ביחד עם החינוך הפיקח שנלווה אליהם הצליחו פי כמה יותר מגישה של ציווי פקודת המושל והרודן. ומו"ר הגה"צ רבי ישראל יעקב פישר זצוק"ל, ראב"ד העדה החרדית ומרא דאתרא דפה זיכרון משה עיה"ק ת"ו, אמר לי כמה וכמה פעמים, שמצוה רבתא זו של כיבוד אב ואם מלווה את האדם כל ימי חייו תמיד, בכל פרט ובכל ענין.

(טיב הקהילה)

כל ציווי שציווה לנו, אם אנו נקיים אותו למעשה או לא. פעמים היה פונה אלינו בלשון מחוכמת: "אינני רוצה לומר לך ולצוות עליך לעשות כך, כדי שלא להכשילך חלילה במצות 'כבוד את אביך' אם לא תעשה זאת... - לכן איני גוזר זאת בגזירת אב, רק מציע לפניך, שאם תרצה תעשה נא בבקשה כך וכך, אבל אין אתה מחויב בדבר... ומה חושבים הנכם, זה עבד או לא? - זה עבד נפלא! אחרי

על דא ועל הא

לפתע הגיח מולו בחור ונתקל בו בעוצמה רבה. תכולת הכוס נשפכה על בגדיו של האברך המופתע, אבל תגובתו הספונטנית של הבחור למתרחש, היתה עוד יותר מפתיעה...



תגובתו הראשונית. "הערב אני מתחתן בעז"ה בבני ברק", הסביר, "המונית שמסיעה אותי עם משפחתי לחופה, ממתינה לי למטה. מיהרתי להתפלל מנחה, לכן רצתי. אין לי כאן בגדים אחרים להחלפה והשעה מאוחרת, לכן, חשתי הקלה כל כך גדולה מכך שבגדיי נשארו נקיים, ומבלי לחשוב פלטתי את המשפט הזה, שטוב שהקפה נשפך עליך ולא עלי... אם הקפה היה נשפך עלי חלילה, היתה מתרחשת כאן דרמה כזו, שאינני רוצה אפילו להעלותה על בדל דעתי", סיים.

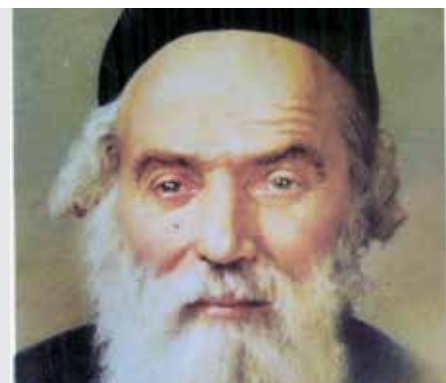
האברך הבין וקיבל, ואף נשמע לאחר שעה קלה מעביר הודעה טלפונית לאשתו בנימה של סיפוק, בזה הלשון: "חולצתי מלאה כתמי קפה מבחור שנתקל בי. אך כמה טוב שהקפה נשפך עלי ולא עליו..."

(הופיע בגיליון 'כף זכות')

לפנינו מעשה מאלף שפורסם בעלון הנפלא 'איש לרעהו' (פרשת נח תשע"ג) מפי בעל המעשה: אברך ירד במדרגות בביהכ"ס 'אהבת תורה' - קרית צאנז, כשכוס קפה מהביל בידו. והנה, ללא אזהרה מוקדמת ובאופן בלתי צפוי לחלוטין, רץ כנגדו בחור הדור בלבושו ונתקל בו בעוצמה רבה. כל תכולת הכוס נשפכה על בגדיו של האברך ההמום. אבל תגובתו הספונטנית של הבחור למעשהו היתה עוד יותר 'מהממת': "הוי! כמה טוב שהקפה נשפך עליך ולא עלי...". לעומד מן הצד היה נשמע הדבר כחוצפה ועזות פנים שאין למעלה ממנה. לא די שהבחור אינו מתנצל ואינו מבקש סליחה על מעשהו, אלא מפגין קורת רוח והנאה... אך כאן הרגע להפעיל את ה"כף זכות"! ואכן, האברך המופתע שעוד לא הספיק להתעשת ממה שקלטו אזניו [ובגדיו], קיבל מיד הסבר מתנצל מפי הבחור, שאכן חש מיד עד כמה היתה מוזרה

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

כיצד המספר לשון הרע עלול לעבור על לאו של 'לא תהיה אחרי רבים לרעות'?



הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

עצמו לחכם ולאיש באנשים... לפעמים עובר גם בלאו של 'לא תשנא את אחיך בלבבך', כאשר הוא מראה לחברו את עצמו כידיד ומאחורי גבו מבאיש את ריחו בפני אחרים - ועל אחת כמה וכמה אם הוא אומר במפורש

בהמשך הפתיחה לספר 'חפץ חיים', אנו למדים על לאווין נוספים הכרוכים בדיבור לשון הרע ונזכיר בקצרה כמה מהם: 'השמר לך פן תשכח את ה' אלקיך', שזו אזהרה לגסי הרוח, "כי כיון שהוא מלעיג ומתלוצץ על חברו מסתמא הוא מחשיב את

לאחרים שלא יספרו לו מה שאמר עליו.

לפעמים עובר גם בלאו של 'לא תקום ולא תטור' - וכגון שביקש מחברו בעבר טובה ממונית כלשהי והלה סירב, והוא נוטר לו איבה, ולכן כאשר רואה בו אח"כ דבר גנות הוא מפרסמו בפני אנשים, ואז עובר הן על הנטירה והן על הדיבור, שהוא נקמה. ישנו אופן שהמספר עשוי לעבור על 'לא יקום עד אחד באיש לכל עוון ולכל חטאת', וזאת כאשר הוא מעיד על חברו יחידי בפני

בית דין על איסור כלשהו שעשה, וכיון שהוא יחידי אין יכולה לבוא מכך שום תועלת, לא לענין ממון ולא לענין שבועה ולא לענין לפסול אותו מחזקת כשרותו. וכל האמור, הוא במספר יחידי ושומע יחידי. אך באדם שמדבק עצמו בחבורת אנשי רשע כדי לספר להם או לשמוע מהם לשון הרע - ישנו גם לאו של 'לא תהיה אחרי רבים לרעות', שהיא אזהרה שלא להסכים להתחבר עם עושי עוול אף שהם רבים.

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

האם מותר לכתוב שטר בחול המועד כדי לקיים מצוות ביזמו תתן שכרו?



מועד קטן דף יג

אין כותבין שטרי חוב במועד

במשנה ברורה (סי' תקל סק"א) שהרבה פוסקים סוברים שאיסור מלאכה בחול המועד הוא מן התורה, ומה שהקילו בכמה דברים [כגון דבר האבד, יעו"ש] הוא על פי הרשות שניתן לחכמים מן התורה במלאכת חוה"מ לפי צורך הענין להתייר, ומאוד יש לזהר שלא להקל יותר ממה שהתירו חכמים, שהרי אמרו חז"ל המבזה את המועדות [דהיינו שעושה בהן מלאכה כפירש"י] כאילו עובד עכו"ם, יעו"ש.

והנה כתב השו"ע (חו"מ סי' שלט ס"י) שאין בעה"ב עובר משום בל תלין, אא"כ תבעו השכיר, אבל אם לא תבעו, או שתבעו ולא היה לו מעות ליתן לו, אינו עובר, ואם כן בענינו שסיכסם אם הבעה"ב שלא ישלם לו, ולא היה לו כסף אינו עובר על איסור, ואף על פי שמבואר בפתחי תשובה (שם סק"ח) בשם שו"ע הרב שכתב בשם האר"י ז"ל, שמידת חסידות ללוות ולפרוע לשכיר בזמנו, יעו"ש. מכל מקום אין לחפש חומרות, על חשבון כתיבה בחוה"מ שיש בזה נידון של איסור דאורייתא.

(חשוקי חמד דמאי פרק ג משנה א)

מעשה שהיה עם הגאון ר' אריה פומרנצ'יק זצ"ל בעל התורת זרעים והעמק ברכה, שסיים טיפול שיניים, ולא היה בידו לשלם לרופא ביזמו [וכנראה שהודיע לו לפני כן שאין ברשותו כסף], ביקש מהרופא סכום כסף בהלואה, הרופא הלוח לו, מיד שקיבל את ההלואה, הושיט את הכסף לרופא, ואמר לו: הנה התשלום עבור הטיפול, והנני מקיים בזה יזמו תתן שכרו, ואת ההלואה אפרע בפעם אחרת. והנה מסתבר שר' אריה כתב שטר, או שהיו שם עדים, כי הרי אסור ללוות כסף בלי עדים או שטר, כמבואר בגמרא (ב"מ עה:), ונפסק בשו"ע (חו"מ סי' ע). ויש לשאול מה הדין בחול המועד, אם אין לו כסף לשלם לפועל ביזמו, ואין לו עדים, האם עדיף ללוות כסף ולכתוב שטר למרות שזה חול המועד [ומבואר בשו"ע (סי' תקמה ס"ו) שאין לכתוב שטרי חוב בחוה"מ כי אם בתנאים מסויימים], או שעדיף לא לשלם בזמן [כשהפועל מסכים]?

ולאחר שמפלפל בענין אומר הגר"י זילברשטיין ששמע ממנו"ח מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל, שעדיף שלא ללוות, ושלא לשלם לפועל בזמנו, כדי שלא יצטרכו לכתוב שטר, וזאת על פי המבואר

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת



* בדיעבד, יוצאים ידי חובה בקריאה מתוך מגילה חסרה, בשלושה תנאים: 1. רוב המגילה כתוב כראוי. ויש אומרים שדי בכך שחצי המגילה כתוב כראוי. 2. הפסוק הראשון והאחרון במגילה כתובים בשלמותם. 3. החלקים החסרים, אינם כוללים ענין שלם מהמגילה.
* השומע את קריאת המגילה, ואין לפניו מגילה כשרה, לא יקרא יחד עם הבעל קורא, לא מתוך חומש ולא בעל פה, אלא אם כן הוא חושש שאם לא יקרא בעצמו לא יקשיב כראוי.
* אין להפסיק במהלך קריאת המגילה, לא בשהייה ארוכה ולא בדיבור, מלבד לצורך עניני קריאת המגילה, כגון השתקת ילדים מרעישים המפריעים לשומעים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

ילד שקשר את חוטי הציצית לעצמו - האם יכול להמשיך וללבושה לאחר שנעשה בר מצוה?



ישראל, ולא גוי. ויש הסוברים, שהדרשה היא: בני ישראל, ולא בנות ישראל.

ולכתחילה, יש להחמיר בכל המצוות, כדעת רבינו תם. אך אף לדעתו - קטן, יכול לעשות לצורך עצמו, וכגון לקשור את חוטי ציציותיו. ולדעת המשנה ברורה, אף לאחר שנעשה בר מצוה, יכול להמשיך ולהשתמש בציצית שקשר בעודו קטן; ויש שפקפק בדבר.

[משנ"ב תרמט, יד, ושעה"צ טו; ביאורים ומוספים דרשו, 24]

חכמינו ז"ל דרשו על מצות תפילין: "וְקִשְׂרָתָם לְאוֹת עַל יָדְךָ... וְקִתְבָתָם" - "כל שיִשְׁנו בקשירה, ישנו בכתובה"; כלומר, רק החייב במצות הנחת התפילין, כשר לכתובת פרשיות התפילין. ולכן, פרשיות שנכתבו על ידי גוי, אשה, וקטן, פסולות. ולדעת רוב הראשונים, דין זה אמור רק בנוגע לתפילין. אך לדעת רבינו תם, דין זה אמור בנוגע לעשיית כל חפצי המצוות, כגון עשיית הסוכה. ואף לדעת החולקים על רבינו תם - בנוגע לעשיית הציצית, דרשו חכמים: "דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית" - בני

הלוח היומי

כ"ג בשבט | רבי יהושע ב"ר שלום רוקח זצ"ל, מוהר"י מבעלזא



היום הוא תענית צדיקים, על שנאספו ביום זה ישראל למלחמה בכני שבט בנימין, על ענין פילגש בגבעה ויש שהוסיפו על פסל מיכה.

בשנת ד' אלפים תק"ח, אירעה רעידת האדמה בשנת השמיטה ונקראה "רעש שביעית" ובה נהרגו רבים וגרמה לחורבן והרס בטבריה ובבית שאן ועוד, ונקבע הצום גם על יום זה.

יארצייט:

תרנ"ד: רבי יהושע ב"ר שלום רוקח זצ"ל, מוהר"י מבעלזא.

תרע"ו: רבי יעקב חיים ישראל רפאל ב"ר יצחק אלפיייה זצ"ל, בעל ריח ליצחק.

תר"ץ: רבי יצחק חי ב"ר גבריאל בוכבזה זצ"ל, ראב"ד טריפולי ובעל לחם לפי הטף.

תרצ"ד: רבי משה ב"ר מאיר קליערס זצ"ל, גאב"ד טבריה ובעל תורת הארץ.

תשכ"ב: רבי חזקיה ב"ר קטן קטנוף זצ"ל, בעל מדרש חזקיה.



יארצייט הרה"ק רבי יהושע ב"ר שלום רוקח זי"ע - מהר"י מבעלזא
לעשות נחת רוח לה'

האדמו"ר רבי יהושע מבעלזא אמר: מבואר בספרי הבעל שם טוב ובספרי יראים, שכל המצוות ומעשים טובים צריכים לעשות בלב נקי ובכוונה, והמעשים הנעשים בכוונה יותר רצויים, ועיקר בריאת האדם להתפלל ולומר שירות ותשבחות לפני המקום ב"ה. (לקט אמרי קודש [בעלזא] חלק ח עמ' יג)

בעת עשיית מצוה נשתדל לחשוב שאנו מקיימים אותה כדי לגרום לנחת רוח להשי"ת

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il